

1. Доведіть, що $(a - b)|(P(a) - P(b))$ якщо $P \in \mathbb{Z}[x]$.
2. Доведіть, що не існує $P \in \mathbb{Z}[x]$ такого, що $P(7) = 5$ і $P(15) = 9$.
3. Доведіть, що у $P \in \mathbb{Z}[x]$ не може бути орбіти довжини 3, тобто що не існує таких чисел a, b та c , що $P(a) = b$, $P(b) = c$ та $P(c) = a$.
4. Знайдіть усі дійсні корені системи рівнянь

$$\begin{cases} x + y + z = 3 \\ x^2 + y^2 + z^2 = 3 \\ x^3 + y^3 + z^3 = 3 \end{cases}$$

5. Знайдіть кубічний поліном Q такий, що $Q(1) = 2$, $Q(2) = 4$, $Q(3) = 8$, $Q(4) = 16$.

6. Позначимо

$$\begin{aligned} f(x) &= x^5 + 5x^4 + 5x^3 + 5x^2 + 1 \\ g(x) &= x^5 + 5x^4 + 3x^3 - 5x^2 - 1 \end{aligned}$$

Знайдіть усі прості p для яких існує ціле невід'ємне $n < p$ таке, що $p|f(n)$, $p|g(n)$. Для кожного такого p знайдіть усі такі n .

7. Нехай a, b – два корені рівняння $x^4 + x^3 - 1 = 0$. Доведіть, що ab – корінь рівняння $x^6 + x^4 + x^3 - x^2 - 1 = 0$.
8. Знайдіть поліном P степеню не більше 5 який при діленні на $(x - 1)^3$ та $(x + 1)^3$ дає залишки -1 та 1 відповідно.
9. Доведіть, що якщо поліном степеню n приймає цілі значення у $n + 1$ послідовній цілій точці, то він приймає ціле значення у кожній цілій точці.
10. Знайдіть усі поліноми $P \in \mathbb{R}[x]$ такі, що

$$P(a - b) + P(b - c) + P(c - a) = 2P(a + b + c)$$

для всіх a, b і c таких, що $ab + bc + ca = 0$.

11. Знайдіть усі поліноми P для яких $P(x^2 + 1) \equiv P(x)^2 + 1$.

12. У ЛМШ є n учнів, у кожного з яких є бейджик. Ми перемішали бейджики і роздали їх випадковим чином. Скільки в середньому людей отримають свій бейджик?
13. У дитячому садочку 2006 дітей сіли в коло. Одночасно кожна дитина штовхнула одного зі своїх сусідів. Скільки в середньому дітей залишаться нештовхані?
14. 7 хлопців і 13 дівчат стали в ряд. Скільки в середньому пар (дівчина, хлопець) опиняться поруч?
15. Нехай S – множина дійсних чисел вигляду $0.\overline{abc}$ де a, b, c – різні цифри. Знайдіть суму елементів S .
16. Доведіть, що у довільного підграфу $K_{n,n}$, у якому принаймні $n^2 - n + 1$ ребер, знайдеться ідеальне розбиття на пари.
17. Доведіть, що $R(k, k) > 2^{k/2}$.
18. Доведіть, що можна провести турнір (серед певної фіксованої, але початково не заданої і не обмеженої кількості учасників) так, що для кожних 1000 учасників знайшовся учасник, який переміг їх всіх.
19. Розглянемо n дійсних чисел з сумую 0 не всі з яких 0. Доведіть, що їх можна занумерувати $a_1, a_2, \dots, a_n$ так, що $a_1 a_2 + a_2 a_3 + \dots + a_n a_1 < 0$.
20. У Думі 1600 делегатів які утворили 16000 комітетів по 80 людей. Доведіть, що знайдуться два комітети у яких принаймні 4 спільні делегати.
21. В олімпіаді було 6 задач, і в ній взяли участь 200 учасників, причому кожную задачу розв'язало принаймні 120 учасників. Доведіть, що знайдуться два учасники які разом розв'язали всі задачі.
22. Нехай A – множина з N залишків $(\text{mod } N^2)$. Доведіть, що існує множина B з N залишків $(\text{mod } N^2)$ така, що $A + B = \{a + b \mid a \in A, b \in B\}$ містить принаймні половину всіх залишків $(\text{mod } N^2)$.
23. У турнірі взяли участь 799 команд. Доведіть, що можна знайти дві неперетинні групи A і B з семи команд кожна такі, що всі команди з A виграли у всіх команд з B .

24 (Менелай). Доведіть, що точки A_1, B_1, C_1 на сторонах BC, CA, AB трикутника ABC колінеарні тоді і тільки тоді, коли

$$\frac{BA_1}{A_1C} \cdot \frac{CB_1}{B_1A} \cdot \frac{AC_1}{C_1B} = 1.$$

Тут колінеарні – такі, що лежать на одній прямій.

25 (Сімсон). Доведіть, що основи перпендикулярів з точки $P \in (ABC)$ на сторони ABC чи їх продовження колінеарні. Тут (ABC) позначає описане коло трикутника ABC .

26. Коло S дотикається до кіл S_1, S_2 в A_1, A_2 . Доведіть, що пряма AB проходить через точку перетину спільних дотичних до S_1, S_2 .

27. Серпер до бісектриси AD трикутника ABC перетинає пряму BC у E . Доведіть, що $BE : EC = c^2 : b^2$. Тут серпер – серединний перпендикуляр, $b = AC, c = AB$.

28. Доведіть, що точки перетину серперів до бісектрис з продовженнями протилежних сторін колінеарні.

29. З вершини C прямого кута ACB опущена висота CK . CE – бісектриса ACK . Пряма через B паралельно CE перетинає CK в F . Доведіть, що пряма EF ділить AC навпіл.

30. На прямих BC, CA, AB взяли колінеарні точки A_1, B_1, C_1 . Прямі симетричні до AA_1, BB_1, CC_1 відносно бісектрис ABC перетинають прямі BC, CA, AB в A_2, B_2, C_2 . Доведіть, що A_2, B_2, C_2 колінеарні.

31 (Дезарг). $AA_1 \cap BB_1 \cap CC_1 = P$. Доведіть, що A_2, B_2, C_2 колінеарні, де $A_2 = BC \cap B_1C_1, B_2 = CA \cap C_1A_1, C_2 = AB \cap A_1B_1$.

32 (Папп). $A_1, B_1, C_1 \in \ell_1, A_2, B_2, C_2 \in \ell_2$. Доведіть, що A, B, C колінеарні, де $A = B_1C_2 \cap B_2C_1, B = C_1A_2 \cap C_2A_1, C = A_1B_2 \cap A_2B_1$.

33. На прямих AB, BC, CD взяли точки K, L, M . $KL \cap AC = P, LM \cap BD = Q$. Доведіть, що $R = KQ \cap MP$ лежить на AD .

34. У чотирикутнику $ABCD$ $AB \cap CD = P, BC \cap DA = Q$. Пряма через P перетинає BC, AD в E, F . Доведіть, що точки перетину діагоналей чотирикутників $ABCD, ABEF, CDFE$ і Q колінеарні.

35. $P \in \ell_{p,i}, Q \in \ell_{q,i}, A_{i,j} = \ell_{p,i} \cap \ell_{q,j} \ (i, j = \overline{1,3})$. Доведіть, що $\ell_i \ (i = \overline{1,3})$ конкурентні, де $\ell_i = A_{j,k}A_{k,j} \ (i \neq j, j \neq k, k \neq i)$. Також, якщо $A_{i,i} \ (i = \overline{1,3})$ колінеарні, то точка перетину $\ell_i \ (i = \overline{1,3})$ лежить на PQ .

- 36.** Нехай $xy = z^n$ і $\gcd(x, y) = 1$, де $x, y, z, n \in \mathbb{N}$ ($n \geq 2$), тоді існують натуральні числа t і s такі, що $x = t^n$ і $y = s^n$.
- 37.** Якщо $a \in \mathbb{Q}$ і $a^n \in \mathbb{N}$, де $n \in \mathbb{N}$, то $a \in \mathbb{N}$.
- 38.** Якщо $a \in \mathbb{N}$ і $\sqrt[n]{a} \in \mathbb{Q}$, де $n \in \mathbb{N}, n > 1$, то $\sqrt[n]{a} \in \mathbb{N}$.
- 39.** Якщо $x^a = b^y$, де a, b, x, y – натуральні числа, причому $\gcd(a, b) = 1$, тоді існує таке натуральне число z , що $x = z^b$ і $y = z^a$.
- 40.** Якщо $xy = zt$, де x, y, z, t – натуральні числа, то існують такі натуральні числа a, b, c, d , $(b, c) = 1$, що $x = ab, y = cd, z = ac$ і $t = bd$.
- 41.** Рівняння вигляду $ax + by = c$ має розв'язок у цілих числах тоді і тільки тоді, коли $d = \gcd(a, b)$ ділить c .
- 42.** Якщо (x_0, y_0) – розв'язок рівняння $ax + by = c$, то всі інші розв'язки (x, y) мають вигляд $x = x_0 + \frac{b}{d}t, y = y_0 - \frac{a}{d}t$, де $d = \gcd(a, b), mt \in \mathbb{Z}$.
- 43.** Будь-який розв'язок рівняння вигляду $x^2 + y^2 = z^2$ має вигляд $x = 2mnk, y = (m^2 - n^2)k, z = (m^2 + n^2)k$ або $x = (m^2 - n^2)k, y = 2mnk, z = (m^2 + n^2)k$, де m, n і k – цілі числа, що задовольняють умови $\gcd(m, n) = 1$ та $2|n$ або $2|m$.
- 44.** Якщо в задачі вище $\gcd(x, y) = 1$ або $\gcd(x, z)$ або $\gcd(y, z)$ то в представленні вище існує розв'язок з $k = 1$.
- 45.** 175 жовтих кульок коштують дорожче, ніж 125, і дешевше, ніж 126 блакитних кульок. Доведіть, що на 3 жовті кульки і 1 блакитну 1 грн не вистачить. (Кульки коштують натуральне число копійок.)
- 46.** Чи існують два послідовних натуральних числа, сума цифр кожного ділиться на 2017? Якщо так то знайдіть найменші такі числа.
- 47.** Знайдіть усі розв'язки рівняння $6x + 10y + 15z = 7$.
- 48.** Розв'яжіть рівняння $1/x^2 + 1/y^2 = 1/z^2$.
- 49.** Розв'яжіть рівняння $x^2 + y^2 = 2017(x - y)$.

50. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f(f(x)) \equiv x$, $f(f(x) + 1) \equiv 1 - x$.

51. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f(f(x)) \equiv (f(x) + 1) \cdot (x + 1)$.

52. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f(x + y) \equiv \max\{f(x), y\} + \min\{f(y), x\}$.

53. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f(xy) \equiv \max\{f(x), y\} + \min\{f(y), x\}$.

54. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f(xy) + f(xz) \geq f(x) \cdot f(yz) + 1$.

55. $\frac{1}{2} \in E_f$ та $f(x) - f(y) \equiv f(x) \cdot f\left(\frac{1}{y}\right) - f(y) \cdot f\left(\frac{1}{x}\right)$. Знайдіть $f(-1)$.

56. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що

$$f(x + xy + f(y)) \equiv \left(f(x) + \frac{1}{2}\right) \cdot \left(f(y) + \frac{1}{2}\right).$$

57. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f([x]y) \equiv f(x)[f(y)]$.

58. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що

$$f(x^2 + y^2 + 2017xy) \equiv x^2 + y^2 + 2017f(x)f(y).$$

59. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $x \cdot f(x + xy) \equiv x \cdot f(x) + f(x^2) \cdot f(y)$.

60. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f(0) = 2$ та

$$f(x + (x + 2y)) \equiv f(2x) + f(2y).$$

61. Знайдіть усі $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ такі, що $f(1) = 1$ та

$$f\left(x + \frac{1}{x^2}\right) \equiv f(x) + \left(f\left(\frac{1}{x}\right)\right)^2.$$

62. Знайдіть усі $f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ такі, що $f(n + 1) > f(f(n))$.

63. Для натуральних $n \geq m \geq 1$ доведіть, що $m \mid \left(n \sum_{k=0}^{m-1} (-1)^k \binom{n}{k} \right)$.

64. Для $k, m \in \mathbb{N}$ доведіть, що поліном $(x^m - 1) \cdot (x^{m-1} - 1) \cdot \dots \cdot (x - 1)$ ділить поліном $(x^{k+m} - 1) \cdot (x^{k+m-1} - 1) \cdot \dots \cdot (x^{k+1} - 1)$.

65. Обчисліть A^n для всіх $n \in \mathbb{N}$ якщо A – матриця на діагоналі і над діагоналлю якої стоять одиниці, а під діагоналлю – нулі.

66. Доведіть, що $F_1 \binom{n}{1} + F_2 \binom{n}{2} + \dots + F_n \binom{n}{n} = F_{2n}$.

67. Нехай S_n – сума перших n елементів арифметичної прогресії (a_n) . Доведіть, що $\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a_{k+1} = \frac{2^n}{n+1} S_{n+1}$.

68. Доведіть, що для кожного $n \in \mathbb{N}$ число

$$S_n = \binom{2n+1}{0} \cdot 2^{2n} + \binom{2n+1}{2} \cdot 2^{2n-2} \cdot 3 + \dots + \binom{2n+1}{2n} \cdot 3^n$$

є сумою двох послідовних точних квадратів.

69. Для кожного $n \in \mathbb{N}$ визначимо a_n, b_n, c_n наступним чином:

$$a_n + b_n \sqrt[3]{2} + c_n \sqrt[3]{4} = \left(1 + \sqrt[3]{2} + \sqrt[3]{4} \right)^n$$

Доведіть, що $2^{-n/3} \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a_k = \begin{cases} a_n & n \equiv 0 \pmod{3} \\ b_n \sqrt[3]{2} & n \equiv 1 \pmod{3} \\ c_n \sqrt[3]{4} & n \equiv 2 \pmod{3} \end{cases}$

70. Доведіть формулу аналогічну біному Ньютона:

$$[x+y]_n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} [x]_k [y]_{n-k}$$

де $[x]_n = x \cdot (x-1) \cdot \dots \cdot (x-n+1)$

71. На прямих AB , BC , CA взяли C_1 , A_1 , B_1 , k з них на сторонах. Нехай

$$R = \frac{BA_1}{A_1C} \cdot \frac{CB_1}{B_1A} \cdot \frac{AC_1}{C_1B}$$

Доведіть, що A_1 , B_1 , C_1 колінеарні $\iff R = 1$ і $2 \nmid k$. Доведіть, що AA_1 , BB_1 , CC_1 конкурентні $\iff R = 1$ і $2 \nmid k$.

72. Вписане (або зовнівписані) коло ABC дотикається до BC , CA , AB в A_1 , B_1 , C_1 . Доведіть, що AA_1 , BB_1 , CC_1 конкурентні.

73. Доведіть, що висоти гострокутного трикутника конкурентні.

74. $A_1 = AP \cap BC$, $B_1 = BP \cap CA$, $C_1 = CP \cap AB$. Доведіть, що прямі через середини BC , CA , AB паралельно AP , BP , CP конкурентні. Доведіть, що прямі які з'єднують середини BC , CA , AB з серединами AA_1 , BB_1 , CC_1 конкурентні.

75. На сторонах BC , CA , AB трикутника ABC взяли A_1 , B_1 , C_1 такі, що AA_1 , BB_1 , CC_1 конкурентні. A_1B_1 , A_1C_1 перетинають пряму через A паралельну до BC в C_2 , B_2 . Доведіть, що $AB_2 = AC_2$.

76. Нехай α , β , γ – такі кути, що сума кожних двох з яких менше 180° . На сторонах ABC зовнішнім (внутрішнім) чином побудовані AB_1C , BC_1A , CA_1B такі, що $\angle B_1AC = \angle BAC_1 = \alpha$, $\angle A_1BC = \angle ABC_1 = \beta$, $\angle A_1CB = \angle ACB_1 = \gamma$. Доведіть, що AA_1 , BB_1 , CC_1 конкурентні.

77. A_1 , B_1 , C_1 – точки дотику вписаного кола до BC , CA , AB . На променях IA_1 , IB_1 , IC_1 відклали рівні відрізки IA_2 , IB_2 , IC_2 . Доведіть, що AA_2 , BB_2 , CC_2 конкурентні.

78. $A_1 = AP \cap BC$, $B_1 = BP \cap CA$, $C_1 = CP \cap AB$. $A_2 \in BC$, $B_2 \in CA$, $C_2 \in AB$: $\frac{BA_2}{A_2C} = \frac{A_1C}{BA_1}$, $\frac{CB_2}{B_2A} = \frac{B_1A}{CB_1}$, $\frac{AC_2}{C_2B} = \frac{C_1B}{AC_1}$. Доведіть, що AA_2 , BB_2 , CC_2 конкурентні (ізотомічне спряження).

79. $A_1 \in BC$, $B_1 \in CA$, $C_1 \in AB$. Доведіть, що

$$\frac{AC_1}{C_1B} \cdot \frac{BA_1}{A_1C} \cdot \frac{CB_1}{B_1A} = \frac{\sin ACC_1}{\sin C_1CB} \cdot \frac{\sin BAA_1}{\sin A_1AC} \cdot \frac{\sin CBB_1}{\sin B_1BA}$$

Домашні задачі

- 80.** $A_1 \in BC$, $B_1 \in CA$, $C_1 \in AB$ такі, що AA_1 , BB_1 , CC_1 конкурентні в P . Доведіть, що AA_2 , BB_2 , CC_2 які симетричні AA_1 , BB_1 , CC_1 відносно бісектрис кутів ABC конкурентні в Q (ізогональне спряження).
- 81.** Протилежні пари сторін опуклого шестикутника паралельні. Доведіть, що прямі які з'єднують середини протилежних сторін конкурентні.
- 82.** З P опущені перпендикуляри PA_1 , PA_2 на BC і на висоту AA_3 . Аналогічно задали B_1 , B_2 , C_1 , C_2 . Доведіть, що A_1A_2 , B_1B_2 , C_1C_2 конкурентні.
- 83.** $A, D \in \omega$. Дотичні в A , D до ω перетнулися в S . B, C на дузі AD . $P = AC \cap BD$, $Q = AB \cap CD$. Доведіть, що P, Q, S колінеарні.
- 84.** $AC = CB$. $A_1 \in BC$, $B_1 \in CA$, $C_1 \in AB$: AA_1 , BB_1 , CC_1 конкурентні. Доведіть, що $AC_1/C_1B = \sin ABB_1 / \sin BAA_1 \cdot \sin CAA_1 / \sin CBB_1$.
- 85.** У рівнобічному ABC з основою AB взяли M, N такі, що $\angle CAM = \angle ABN$ і $\angle CBM = \angle BAN$. Доведіть, що C, M, N колінеарні.
- 86.** AA_1 , BB_1 , CC_1 – бісектриси кутів ABC . $M = AA_1 \cap C_1B_1$, $N = CC_1 \cap A_1B_1$. Доведіть, що $\angle MBB_1 = \angle NBB_1$.

87. $\mathbb{Z}_p$ – абелева група.

88. $p|(a^p - a)$ якщо p просте, причому $p|(a^{p-1} - 1)$ якщо $\gcd(a, p) = 1$.

89. Нехай $\gcd(a, n) = 1$, тоді $n|(a^{\varphi(n)} - 1)$.

90. Якщо $(n^b - 1)|(n^a - 1)$ то $b|a$, де $a, b, n \in \mathbb{N} : a \geq b \geq 1, n > 1$.

91. Якщо $m > 1$ і $\gcd(a, m) = 1$ то для будь-якого b конгруенція $ax \equiv b \pmod{m}$ має єдиний розв'язок в $\mathbb{Z}_m$.

92. Якщо $m_1, m_2, \dots, m_n$ – попарно взаємнопрості натуральні числа, то для будь-яких $a_1, a_2, \dots, a_n$ існує таке ціле число x , що

$$x_1 \equiv a_1 \pmod{m_1}, \quad x_2 \equiv a_2 \pmod{m_2}, \quad \dots, \quad x_n \equiv a_n \pmod{m_n}$$

93. Доведіть, що рівняння $(x+1)^2 + (x+2)^2 + \dots + (x+2001)^2 = y^2$ не має розв'язків у цілих числах.

94. Знайдіть усі пари простих чисел p, q таких, що $p^3 - q^5 = (p+q)^2$.

95. Доведіть, що рівняння $x^5 - y^2 = 4$ не має розв'язків у цілих числах.

96. Знайдіть усі прості p , при яких система рівнянь

$$\begin{cases} 2x^2 = p + 1 \\ 2y^2 = p^2 + 1 \end{cases}$$

має розв'язки в цілих числах.

97. Знайдіть усі натуральні $n, m \geq 2$ такі, що $\frac{m^{2 \cdot 3^n} + m^{3^n} + 1}{n} \in \mathbb{Z}$.

98. Нехай $m \in \mathbb{N}$ таке, що $\frac{3^{2^m} + 1}{2^{m+1} + 1} \in \mathbb{Z}$. Доведіть, що $2^{m+1} + 1$ просте.

99. Нехай $n \in \mathbb{N}$ таке, що для чотирьох його найменших дільників d_1, d_2, d_3, d_4 виконується $n = d_1^2 + d_2^2 + d_3^2 + d_4^2$. Знайдіть усі n для яких це можливо.

100. Обчисліть значення функцій

$$P(x) = 2x^3 - 27x^2 + 141x - 256, \quad x = 16$$

$$Q(x) = x^4 + \frac{x^3}{4} - \frac{x^2}{2} + 1, \quad x = -\frac{3}{4}$$

101. А тепер зробіть те саме не “в лоб” а за схемою Горнера:

$$a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_1 x + a_0 = (\dots((a_n x + a_{n-1})x + a_{n-2})x + \dots + a_1)x + a_0.$$

102. Скільки операцій множення і додавання необхідно зробити в обох способах для обчислення значення поліному степеню n ?

103. Для довільного $P \in \mathbb{R}[x]$ і $a \in \mathbb{R}$ існує $Q \in \mathbb{R}[x]$ такий, що $P \equiv (x-a)Q + P(a)$, причому $\deg Q < \deg P$.

104. Доведіть, що поліном степеню n має не більше ніж n коренів.

105. Доведіть, що якщо значення двох поліномів збігаються в кожній точці то вони збігаються покоефіцієнтно.

106. Зауважимо, що попередня задача не виконується у $\mathbb{Z}_p[x]$.

107. Доведіть, що якщо значення двох поліномів степеню n збігаються в $n+1$ точці то вони рівні.

108. Доведіть тотожність

$$\begin{aligned} & \frac{d(x-a)(x-b)(x-c)}{(d-a)(d-b)(d-c)} + \frac{a(x-b)(x-c)(x-d)}{(a-b)(a-c)(a-d)} + \\ & + \frac{d(x-d)(x-c)(x-a)}{(b-d)(b-c)(b-a)} + \frac{c(x-d)(x-b)(x-a)}{(c-d)(c-b)(c-a)} = x \end{aligned}$$

109. Нехай $P \in \mathbb{Z}[x]$, $a_1, a_2, \dots, a_k \in \mathbb{Z}$ – різні корені P . Доведіть, що P ділиться на $(x-a_1) \cdot (x-a_2) \cdot \dots \cdot (x-a_k)$.

110. Сформулюйте і доведіть теорему про ділення із залишком в $\mathbb{R}[x]$.

111. Чи виконується теорема про ділення із залишком в $\mathbb{Q}[x]$.

112. Скільки чисел до 1000 не діляться на 2, 3, і на 5?

113. У алфавіті є літери $a_1, a_2, \dots, a_n$. Доведіть, що кількість слів які містять кожну з літер алфавіту рівно двічі і не поспіль дорівнює

$$\frac{1}{2^n} \left((2n)! - \binom{n}{1} \cdot 2 \cdot (2n-1)! + \binom{n}{2} \cdot 2^2 \cdot (2n-2)! - \dots + (-1)^n \cdot 2^n \cdot n! \right)$$

114. $m > r > p, n > s > q \in \mathbb{N}$. Скільки є способів пройти від точки $(0, 0)$ у точку (m, n) ходами $(0, +1)$ і $(+1, 0)$ не проходячи через (p, q) та (r, s) ?

115. Скільки існує сюр'єкцій з E на F якщо $|E| = n \geq p = |F|$?

116. Перестановка σ називається *безладною* якщо у неї немає нерухомих точок. Скільки безладних перестановок множини з n елементів?

117. Доведіть, що у графі з n вершин або є трикутник, або є вершина степеню не більше ніж $\lfloor n/2 \rfloor$.

118. $n, m \geq 5 \in \mathbb{N}$, P – правильний $(2n+1)$ -кутник. Знайдіть кількість опуклих m -кутників у яких є принаймні один гострий кут, і всі вершини яких – вершини P .

119. Для $a, b, c \in \mathbb{N}$ доведіть

$$\frac{\text{lcm}(a, b, c)^2}{\text{lcm}(a, b) \cdot \text{lcm}(b, c) \cdot \text{lcm}(c, a)} = \frac{\text{gcd}(a, b, c)^2}{\text{gcd}(a, b) \cdot \text{gcd}(b, c) \cdot \text{gcd}(c, a)}$$

120. З кубиків $1 \times 1 \times 1$ склеїли паралелепіпед $150 \times 324 \times 375$. Через внутрішність скількох кубиків проходить головна діагональ?

121. $S^1 = \{z \in \mathbb{C} : \|z\| = 1\}$. Для функцій $f : S^1 \rightarrow S^1$ визначимо $f^1 = f$, $f^{n+1} = f \circ f^n$. Точка $\omega \in S^1$ називається періодичною точкою функції f з періодом n якщо $\forall i \in \overline{1, n-1} : f^i(\omega) \neq \omega$ і $f^n(\omega) = \omega$. Знайдіть кількість точок з періодом 1989 якщо $f(z) = z^m, m \in \mathbb{N}$.

122. $P \in (ABC) \iff$ проєкції P на BC , CA , AB колінеарні (Сімсон).

123. $A, B, C \in \ell$, $P \notin \ell$. $O(ABP)$, $O(BCP)$, $O(CAP)$, P циклічні.

124. AD – бісектриса в ABC . B' , C' проєкції D на AC , AB . $M \in B'C'$: $DM \perp BC$. Доведіть, що M належить медіані з A .

125. $P \in (ABC)$. З P провели прямі PA_1 , PB_1 , PC_1 під одним і тим же кутом α до прямих BC , CA , AB . Доведіть, що A_1 , B_1 , C_1 колінеарні. Доведіть, що кут між прямою Сімсона і новою прямою складає $90^\circ - \alpha$.

126. $P \in (ABC)$, A_1 , B_1 – проєкції P на BC , CA . Доведіть, що $PA \cdot PA_1 = 2Rd$, де R – радіус (ABC) , d – відстань від P до A_1B_1 . Доведіть, що якщо α – кут між A_1B_1 і BC . Доведіть, що $\cos \alpha = PA/2R$.

127. $P \in (ABC)$, A_1 , B_1 – проєкції P на BC , CA . Доведіть, що довжина A_1B_1 дорівнює довжині проєкції AB на пряму A_1B_1 .

128. На колі зафіксовано точки P і C , а точки A і B рухаються по ньому так, що дуга AB стала. Доведіть, що прямі Сімсона точки P відносно всіх таких трикутників ABC дотикаються до одного фіксованого кола.

129. P рухається по (ABC) . Доведіть, що при цьому пряма Сімсона повертається половину кута повороту P .

130. Доведіть, що прямі Сімсона двох діаметрально протилежних точок перпендикулярні, а їхня точка перетину лежить на колі 9 точок.

131. A, B, C, P, Q лежать на колі з центром O , причому кути між OP і OA , OB , OC , OQ рівні α , β , γ , $(\alpha + \beta + \gamma)/2$. Доведіть, що пряма Сімсона P відносно ABC паралельна OQ .

132. Хорда $P, Q \in (ABC)$: $PQ \perp BC$. Доведіть, що пряма Сімсона P відносно ABC паралельна AQ .

133. $P \in (ABC)$, H – ортоцентр ABC . Доведіть, що пряма Сімсона P відносно ABC ділить відрізок PH навпіл.

134. $ABCD$ вписаний, ℓ_A – пряма Сімсона A відносно BCD , аналогічно визначаються ℓ_B , ℓ_C , ℓ_D . Доведіть, що ℓ_A , ℓ_B , ℓ_C , ℓ_D конкурентні.

135. Не існує нескінченної спадної послідовності невід'ємних цілих чисел.

136. Якщо послідовність невід'ємних цілих чисел задовольняє нерівностям $n_1 \geq n_2 \geq \dots$ то існує такий номер i що $n_i = n_{i+1} = \dots$

137. Доведіть, що число $\sqrt{2}$ – ірраціональне.

138. Знайдіть усі прості p для яких існують натуральні x, y, n такі, що

$$p^n = x^3 + y^3$$

139. Розв'яжіть рівняння $x^3 + 2y^3 = 4z^3$ в цілих числах.

140. Доведіть, що число $\frac{2^n - 1}{n}$ не є цілим.

141. Знайдіть найбільше значення виразу $m^2 + n^2$, якщо

$$(n^2 - nm - m^2)^2 = 1$$

142. $(ab + 1) \mid (a^2 + b^2)$. Доведіть, що число

$$\frac{a^2 + b^2}{ab + 1}$$

є точним квадратом.

143. Доведіть, що якщо число

$$\frac{a^2 + b^2 + a + b + 1}{ab}$$

ціле, то воно дорівнює 5.